

[Alfred Jørgensen.]

viden glemmes hurtigt, og at det praktiske livs krav ofte afviger fra skolens arbejde. Men har eleverne i skoletiden gennem arbejdet med det foreliggende stof fået hukommelsen og tanken trænet og arbejds- evnen opøvet, har de en bedre mulighed for senere at tilegne sig den viden og de færdigheder, som det praktiske liv kræver. Derfor må skolens vigtigste opgave være opdragelse til arbejde.

Det ærede medlem hr. Horn kom i går ind på den modstand, der var rejst imod det 8. skoleår. Nu mener jeg, at jeg opmærksomt fulgte debatten her i salen, men jeg hørte ikke noget om en sådan modstand. Derimod udtalte venstres og de konservatives ordførere deres betænkelighed ved det obligatoriske 8. skoleår; men se, det er jo en anden sag. Det 8. skoleår, som det har fundet sin plads i vor nuværende skole som en frivillig ordning, er utvivlsomt af stor værdi, men jeg tror ikke på nytten af at gøre det 8. skoleår obligatorisk; tværtimod er der ting, der taler for, at det kan blive til skade for undervisningen. Sæt det tilfælde, at der er 30 elever i en klasse, hvoraf 20 ønsker at rykke op i denne 8. klasse, mens 10 ønsker at komme ud. Det er da klart, at undervisningen og arbejdet i det sidste skoleår vil blive stærkt præget af dem, som skal slæbes med, og som utvivlsomt vil hemme undervisningen og hindre de øvrige i at få det fulde resultat af årets arbejde. Man må også huske, at det 8. skoleår omfatter børn i overgangsalderen, børn, som i mange tilfælde er skoletrætte, som ønsker at komme ud af skolen og trænger til at komme ud af skolen og prøve evner og kræfter på nye opgaver.

Det ærede medlem hr. Horn sagde ligeledes, at han troede ikke på den megen tale om skoletræthed; hvis der var noget om det, måtte den jo i hvert fald i særlig grad vise sig i mellemskolen. Ja, hvorfor nu særlig dér? I mellemskolen er der nok at bestille, dér keder man sig ikke. Vi kender skoletrætheden også i mellemskolen, men sikkert i mindre grad end i den eksamensfri skole. Det er let nok at sige, at man ikke tror på skoletrætheden, men det forandrer ikke noget ved kendsgerningerne og de faktiske forhold. Hvis man indfører et tvungent 8. skoleår, kan det let føre til

en skærpelse af disciplinkrisen i skolen og skabe skuffelser og øgede vanskeligheder i hjemmet. Ud fra et pædagogisk synspunkt må jeg være betænkelig ved at afskaffe den 4-årige mellemskole og erstatte den med en 3-årig boglig linie, hvorved overgangen til gymnasiet falder på et i forhold til elevernes udvikling uheldigt tidspunkt.

Gymnasiet skal være 4-årigt — 3 år plus 1 prøveår. Her vil jeg pege på, at det er uheldigt at sætte overgangen fra hovedskolen til gymnasiet efter 3 års skolegang. De unge er ikke modne, og skolen er ikke i stand til at bedømme, om de er gymnasieegnede. Derfor vil man også indføre et prøveår i gymnasiet.

De kommunale og private realskoler har hidtil kunnet levere et godt og tilfredsstillende materiale til gymnasiets første klasse, og det vil være beklageligt, om disse skoler nu skal degraderes ved indførelsen af en forberedelsesklasse i gymnasiet. Men mest går det ud over landbefolkningen. Ethvert hjem, der har sendt unge den lange vej til købstædernes gymnasier, ved, hvilken økonomisk, fysisk og psykisk belastning det er for hjemmet og de unge. Nu skal dette altså udstrækkes fra 3 år til 4 år.

Jeg har med vilje ikke nævnt det økonomiske i første række, men det ville være uforsvarligt at lukke øjnene for denne side af sagen. De økonomiske forhold i øjeblikket maner til omtanke. Gennemførelsen af 1937-loven vil endnu i en årrække tyngde hårdt på vore budgetter, og en gennemførelse af dette forslag med dets forlængelse af undervisningspligten vil kræve opførelse af nye lokaler, anskaffelse af nyt skole- og undervisningsmateriel og ansættelse af flere lærere. Har man foretaget nogen beregning af den økonomiske rækkevidde af gennemførelsen af forslaget? Har man beregnet den merudgift, dets gennemførelse vil belaste statens og kommunernes skolebudgetter med?

Man vil nu stille landsbyskolen lige med købstadskolen, men det lader sig jo ikke gøre for de små skolers vedkommende, hvor der både mangler lokaler, undervisningsmidler, lærere og børn til yderliggående liniedeling. Dette vil man så råde bod på ved anvisning af muligheder for skoleforbund og en videre gennemførelse af centralskoletanken.